

BU İŞİN FITRATI DEĞİŞMELİ!

EMO Ankara Şubesi olarak Odamızın 60. yılında gerek Oda gerek ülke gündemine dair söyleşiler dizisi yapmaya karar verdik. Söz konusu gündemlere dair Odamızın ve Oda süreçlerinde aktif olarak yer alanların görüşlerini paylaşmayı hedeflediğimiz bu söyleşilerin bir bölümü Şubemizin haber bülteninde, tümü ise bir kitap olarak ilerleyen süreçte basılacak. Bu kapsamda ilk olarak EMO Ankara Şubesi 22. Dönem YK Başkanı Ebru Akgün Yalçın ve EMO 44. Dönem YK Başkanı Hüseyin Yeşil ile buluştuk ve keyifle okuyacağımızı düşündüğümüz bir söyleşi gerçekleştirdik.

EMO Ankara Şubesi (EMO): Öncelikle teşekkür ederiz söyleşi talebimizi cevapsız bırakmadığınız için. EMO Genel Kurulları süreciyle başlayalım söyleşiye isterseniz. 15-16 Şubat 2014'te EMO Ankara Şubesi 22. Olağan Genel Kurulu, 18-19-20 Nisan 2014'te de EMO 44. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. 47 bini aşkın üye, 14 Şube, 112 il ilçe temsilciliği, 170 işyeri temsilciliği, 190 çalışan, yüzlerce bilimsel yayın ve bu yıl 60. yılını kutlayan bir örgütten bahsediyoruz. Şube ve Oda Genel Kurulu süreçlerini kısaca değerlendirmenizi isteyebilir miyim?

Hüseyin Yeşil (HY): EMO Şube Genel Kurulları geçmiş dönemlerde olduğu gibi genel olarak demokratların zaferiyle sonuçlandı. Demokratlar kendi aralarındaki ön seçimlerde ya da kendi aralarında anlaşarak çözdükleri için meslekte birlik grubuna karşı yani AKP'nin desteklediği gruplara karşı genel olarak başarıyla sonuçlandı. Bir iki Şubemizde Meslekte Birlik türü eğilimler yer aldı ama EMO'nun geneli için sorun teşkil etmiyor. Genel Kurullara katılım da oldukça iyiydi. Örneğin İstanbul Şubesi için söyleyeyim; yaklaşık 2.800-3.000 oy kullanıldı: Oyların 1.800'ünü Demokratlar aldı, 1.000 civarında oyu da Meslekte Birlik adı altında "Cemaat" diye tanımlanan sağ gurup ile kendilerine "Değişim" diyen AKP yanlısı sağ gurup aldı. Yerel seçimlerde ortaya çıkan manzaranın bir benzeri Odalarda da gerçekleşti: Cemaatin oyunun ne Türkiye genelinde ne de Meslek Odaları'nda çok fazla olmadığı ortaya çıktı.

Ebru Akgün Yalçın (EAY): Şube genel kuruluna katılım konusunda bizim gibi dikey örgütlenmelerde yaşanan temel problemlerden birini yaşadık. Gerek seçimler gerekse de son dönem Oda gündemini ilgilendiren tartışmalar konusunda üyelerimizden çok yoğun katılım olmadığını gözlemledik. Oysa Yönetim Kurulu olarak yoğun bir hazırlık süreci yaşamıştık. Meslek alanımız çok geniş bir alan. Bu anlamda sorun yumağının arttığı bir yapıdayız. Yapı denetiminden işçi sağlığı ve güvenliğine, asansör konusundan ücretli çalışan mühendislerin sorunlarına yönelik çok fazla sorununumuzun olduğu, buralara yönelik çözüm önerilerinin geliştirildiği bir kurul olarak değerlendiriyoruz genel kurullarımızı.

Katılım konusunda nicelik açısından az olmamıza rağmen komisyonlarımızın hazırladığı raporlar önümüzdeki dönemin temel faaliyetlerini ve omurgasını belirleyen noktaya getirdi bizleri. Çalışma programımızı buradan çıkan sonuçlara göre hazırladık. Örgütlenmenin önünde engel olarak görülen geçmişe yönelik aiddat uygulamasının Şube Genel Kurulumuzda ve Oda Genel Kurulu'nda tartışılmış ve kaldırılmış olmasını bir kazanım olarak değerlendiriyoruz. Yine oda faaliyetlerine katılım noktasında, komisyon çalışmalarına katkı verilmesi çağrılarının daha fazla yapıldığı ve değerlendirmelerin olduğu çalışmalar şeklinde geçti diyebiliriz genel kurulumuz.

AKP'nin Odalar üzerindeki baskılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

EAY: Son 10 yıldır TMMOB ve Odalarına yönelik baskılar belirli aralıklarla gündemimize geliyordu. Bunlar sadece yasal düzenlemeler değildi. Zaman zaman toplantı odalarına böcek konmasına, yayın bürolarının basılmasına, yöneticilerinin gözaltına alınmasına, haklarında dava açılmasına kadar varan fiili bir baskı devam ediyordu. 2012 yılı Nisan ayında yapılan değişikliklerle temel yapısal değişikliklere gidilmeye başlandı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu genelgelerle üyelerin yaptığı hizmetlerin mesleki denetimlerinin Odalar tarafından yapılmaması gerektiği ifade edildi. Bu genelgeler ve yönetmelik değişiklikleri, saldırıların somut yasal zeminini oluşturuyordu. Bu anlamda birçok yönetmelik, meslek alanına yönelik saldırılar zaten devam ediyor: Kıyı kanunundan orman kanununa, kentsel dönüşüme, enerji lisanslarına varana kadar meslek alanımıza saldırılar devam ediyor ama Odaların yapmış olduğu işlere yönelik somut yasal değişiklikler burayla başlıyor. 2013 yılı Aralık ayında, 11 odanın idari ve mali denetiminin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılmasına yönelik bazı değişiklikler yapıldı. Bunlar tam da 17 Aralık yolsuzluk operasyonunun olduğu dönemde gerçekleşti. Yolsuzlukların tam göbeğindeki bakanlığın, bir sürü iddianın ortada dolandığı bir dönemde Resmi Gazete'de odaların idari ve mali denetimlerinin bu bakanlık tarafından yapılacağı yayımlandı. Ciddi refleks ortaya koyduk. Dava süreçlerini

işletti Odamız. Çok ciddi bir hukuksuzluk olarak görüyoruz. Hâlbuki Odaların denetimi herkese açık.. Üyelerin, kamuoyunun denetimine açık.

HY: İdari ve mali açıdan denetlemek aslında bugünün meselesi değil. 12 Eylül'den sonra 66 ve 85 sayılı kararnamelerle 12 Eylül yönetiminin tanımladığı bir yöntem. Bizim 47 bin üyemiz varsa bir 47 bin de dışarıda bulunmaktadır. Denetlemeyi yapacağız, dediler. O gün bugün 12 Eylül'ün kendisi de dâhil olmak üzere böyle bir şeye cesaret edemediler. Sadece kararname olarak kaldı. AKP her konuda çok dirençli olarak sistemi savunduğu için bizim üzerimizde baskı kullanmak istedi. Yılların işletilmeyen maddesi üzerinden 30 yıl geçtikten sonra hatırlandı. İlk önce Devlet Denetleme Kurulu raporu ile başladılar ve kuşatmayı arttırdılar. 17 Aralık'ta 11 Odamızı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağladılar. Ne ilginçtir ki Soma'dan sonra da Maden Mühendisleri Odası'nı bağladılar. Ama ne yaparsa yapsınlar, bizim organlarımız var: Onur Kurulu var, Denetleme Kurulu var. Tüm kurullarımız genel kurulumuzda seçiliyor, yeteri kadar denetlemeler yapılıyor. Dolayısıyla biz bu denetlemelerden korkmuyoruz. Gelsinler, denetlesinler. Bütün kayıtlarımız ortadadır. Ne varsa buyursunlar, çıkartsınlar. Aslına bakarsanız kendileri denetlenecek durumdalar. Soma'da yaşanan facia bunu açıkça gösterdi. Bu arada Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar 3 ay meslekten men cezası aldı. Soma'dan dolayı Taner Yıldız Ankara Şubemizin önerisiyle Onur Kurulu'na sevk edildi. Siyasi kararlarından dolayı değil, aksine mesleki olarak sorumluluklarını yerine getirmediikleri ve halkı yanılttıkları kandırdıkları için. Çünkü Taner Yıldız Bakan, hem de Elektrik Mühendisi. Onun elindeki olanakların bir tanesi bile bizde yok. Biz çıktık dedik ki 'trafodan değil'. O ise bütün televizyonlara çıkıp 'trafodan' dedi.

Yasal düzenlemelere dair Odamın refleksini biliyoruz. Bunun yanında bu düzenlemelerin etkisi olduğunu kabul etmek gerekiyor. Ekonomik olarak Odaları sıkıştıran bir süreç midir? Yanı sıra üyeler nezdindeki karşılığı nedir?

HY: Bu konuda kazanılmış bir takım davalar var. Örneğin, mesleki denetimle ilgili olarak Sivas'taki bir üyemiz projesini mesleki denetime sunmadığı için ceza aldı ve cezayı iptal etmek için idari mahkemeye başvurdu. İdari mahkeme şöyle bir karar aldı; "Hiçbir bakanlığın

genelgesi, yönetmeliği Odaların yönetmeliklerinin üzerinde değildir". Makina Mühendisleri Odası'nın açtığı bir davada da buna benzer bir karar çıktı. Hem idari hem hukuki hem de diğer anlamda mücadele ediyoruz. Mesleki denetimin maktu bedele çekilmesinden kaynaklı olarak gelirlerimizde geçen yıl ve bu yıl azalma oldu. Şu anda biraz daha rahatız. Projelerini mesleki denetime getirmek istemeyenler sevindiler bu işten. Demokrat üyelerimiz her şeye rağmen mesleki denetime getiriyorlar. Onları bu mücadele içine katmadan bir şey yapamayız. Önümüzdeki görev SMM arkadaşlarımızı bu işin içine katıp desteklerini almaktır.

EAY: Denetleme sihirli bir kavram. TMMOB olarak yıllardır söylediğimiz kamusal denetimin yeterli ve etkin bir şekilde yapılması gerektirir. Yapılmak istenen "Odaları idari ve mali denetleyeceğiz" derken bir yandan da mühendislik faaliyetlerinin denetlenmemesini gerektirecek ikili bir çıkmazdır aslında. Biz üyelerimizi Anayasa'dan aldığımız güçle denetliyoruz. Meslek alanımız, tamamen ticari ilişkilerin belirlediği kuralsızlıklar üzerinde tarifleniyor. Odaların asli görevi bu alana kurallar koymak ve bu alandaki faaliyetleri denetlemektir. Odalar nitelikli hizmetin, kaliteli hizmetin standartlarını belirleyen kurumlardır.

Mesleki denetimin hala devam ettiğine ilişkin 8. İdare Mahkemesi'nin verdiği kararlar var. Şube coğrafyamız geniş olduğu için ilk başta bu tür yönetmelik değişiklikleri üyeler tarafından 'Projemi Odaya mesleki denetime götürmeyeceğim, Oda'ya vereceğim ücret cebime kalacak' gibisinden algıyla karşılandı. Birkaç ay sonra bunun böyle olmadığı, düzenlemelerin üyelerin aleyhine sonuçlanan bir süreç olduğu bizzat üyelerimiz tarafından gözlemlendi. "En kötü kural, kuralsızlıktan iyidir" diyecek noktadayız. Odamızın yayımladığı en az ücret tarifeleri, aynı zamanda mesleki denetime getirmiş olduğu kriterler kuralsız hizmetlerin bir şekilde denetlenmesi anlamına geliyor, bu alanda hizmet üreten meslektaşlarımızın daha fazla kazanması anlamına geliyor. Siz bu kriterleri yok saydığınızda rekabetin çok fazla olduğu bu alanda yüzde 95'lik kırımlarla karşılaşıyorsunuz. Bunun farkına varan üyelerimiz Oda ile ilişkilerini devam ettirme noktasına geri döndüler. Hala bu direnci kıramadığımız yerler var. Bu konuda kamu birimlerine de çok fazla iş düşüyor. Buralara mesleki denetimlerin yapılması gerektiği üzerinden hatırlatmalar yaptık. Fakat hala bazı yerlerle dirençle karşılaşıyoruz. Önümüzdeki dönem mesleki

denetimin devam ettiği ve bunun yapılması gerektiği konusunda bu birimlere aktarımlar yapmamız gerekiyor. Diğer yandan sahte mühendislik konusu çok dikkat çeken bir konu. Üyeyle Oda'nın bağını kopardığınız zaman buradaki mekanizmaya hiçbir şekilde müdahil olamıyorsunuz.

Mühendis olmayan

kişilerin ürettiği hizmetlerin dağıtım şirketlerinde, belediyelerde onaylandığı, ruhsatların alındığını görüyoruz. Odaların asli görevi, bu alanda çalışan mühendislerin sicillerini tutmak, faaliyet yürütüp yürütemeyeceğine bakmaktır, mesleki kısıtlılıklarını kontrol etmektir. Oysa şu anda süreç tam tersine işliyor. Bir belediye ruhsat veriyor fakat ben 1 ay sonra ruhsat bilgilerine ulaşabiliyorum. Bürokrasinin azaltılması adına çıkarılan bu yönetmelikler, daha fazla bürokratik bir yapıyı getiriyor. Yanlış bir iş yapılmışsa o işin iptali için daha fazla bürokratik işlem gerekiyor. Onun dışında mühendislik faaliyetleri açısından geri dönülmez noktalara gelebiliyorsunuz.

HY: Aslında bizim sürekli karşı çıktığımız ve karşı çıkmaya devam ettiğimiz, tekrar kamulaştırılmasını istediğimiz dağıtım şirketleri ile mesleğimiz için, meslek alanımız ve meslektaşlarımız için görüşmeler yapıyoruz. Bazı yerlerde başarı elde ettik. Örneğin Kocaeli SEDAŞ ile çeşitli protokoller yaparak projelerin, işletme sorumluluklarının mesleki denetimlerinin yapılmasını sağlıyoruz. GEDİZ, AYDEM, Ankara'da ENERJİSA ile de görüşmelerimiz sürüyor. Ankara, Gaziantep, Mersin, İstanbul ve diğer illerde görüşmeler devam ediyor ama yavaş yürüyor. Yerel şirket idarecileri yavaş davranıyor. İktidarın yapacağı şeyler varsa bizim de yapacağımız çok şey var. Mesleki denetimlerimizi ve meslek alanlarımızın sorumluluğunu bırakmayacağız. Bunun için elimizden gelen bütün çabayı vereceğiz.

Alanımızda çok fazla sorun var. Söyleyeceğim başlıklar aslında her biri ayrı çalıştay konusu: Mühendislik eğitimi, teknoloji fakülteleri, teknik

öğretmenlere mühendislik unvanı verilmesi... Tüm bu konularda Oda ne yapıyor, ne düşünüyor? Bununla ilgili görüşlerinizi alabilir miyiz?

HY: Mühendislik eğitimi konusundaki sorunlar uzun bir süredir devam ediyor. Hem TMMOB hem Odaları düzeyinde mühendislik eğitimi ile ilgili sempozyumlar düzenleniyor. Bu dönem bir Şubemizin bunu üstlenmesini isteyeceğiz. Elektrik, Elektronik, Biyomedikal Mühendisliği ve eğitimi alanında 3 günlük sempozyum yapılmasını istiyoruz. Bölüm başkanları ile sık sık bir araya gelmeye çalışıyoruz. Diğer taraftan 2008 yılında Harita Mühendisi bir arkadaşın başvurusu vardı. Geçen günlerde Danıştay kararını YÖK, TMMOB ve üniversitelere yazı ile gönderdi. Bundan sonra mühendislik dallarında diplomalara unvan yazılacak.

Teknoloji Fakülteleri konusunda dava açtık. Ayrı bir puanla değil de mühendislik fakültesine girilen puanla girilmesine dair olan bu davayı kazandık. Bunların mühendis olamayacağını, olmaması gerektiğini, teknik öğretmen okullarının dönüştürüldüğünü belirtmiş ve dava açmıştık. Danıştay YÖK'e "üniversiteler arası kuruldun görüş al, bana gönder" diyor. Direniyor, göndermiyor. Yürütmeyi durdurma kararı çıktı. Bu yıl mezun olacak teknoloji fakültesi mezunlarına mühendislik diploması verilmeyecek. YÖK'ten böyle bir görüş alamayacak. Dolayısıyla bu davayı biz kazanacağız, diye düşünüyorum. Sonuç itibarıyla buralardan mezun olacaklar açısından büyük sorun olacak. Biz aslında kimsenin mağdur olmasını

istemiyoruz. Ama göz göre göre de teknik öğretmen fakültelerinin bir kararla dönüştürülmesini kabul edemeyiz. Kendi alanımızı korumak durumundayız.

Tüm bunlara rağmen YÖK 30 Temmuz'da yeni bir sınav daha açtı.

HY: İnsanları mağdur edecekler. Teknoloji Fakültesi'ne giren insanlar mağdur olacaklar. Tahmin ediyorum bu sene mezun olacaklar. Kabul görürse TMMOB'nin üye sayısı 450 bin, üye olmayanlarla birlikte 1 milyon. 500 bin kişi daha gelecek. 1,5 milyon kişilik mühendis ordusu. Ne yatırım var, ne AR-GE

var ne de çalışma ortamı var.

EAY: Hükümet mevcut mağduriyetleri yeni mağduriyetler yaratarak çözmek eğiliminde. İşsiz kalan teknik öğretmenlerin mühendis unvanı alarak alana yönlendirilmesi ile teknik öğretmenlerin işsizlik sorununu çözeceğine inanıyor, inandırıyor. Bu tamamen boş bir vaat.

Bu düzenleme yapılırken 28 Şubat sürecinde mağdur olanların mağduriyetini gidermek olarak değerlendirilmişti. Oradaki mağduriyeti gidermiyor, aksine yeni bir mağduriyet yaratılıyor.

EAY: İşsizlik sorununu unvan dağıtarak çözemeyeceklerini görmeleri lazım. Bakanların kendi açıklaması var; 'her üniversite mezunu iş bulacak diye bir şart yok' diye. İşsizlik rakamlarının düşürüldüğü bir ülkeden bahsediyoruz. Bizim alanımızdaki üniversite mezunlarının, önümüzdeki dönemde çok fazla işsizlik yaşayacağını söyleyebiliriz.

HY: Umut dağıtıyor. Çünkü iş garantisi yok. Eskiden ne diyorlardı? "Özelleştirilecek, herkes özelde çalışacak iyi para kazanacak." Şimdi tam tersine oldu. Herkes KPSS'ye girip devlete kapağı atmak istiyor. AKP'nin ciddi ve başarılı uyguladığı herkese umut dağıtmak, herkesin umutla kendi etrafında kenetlenmesini sağlamak.

Sistemin yapısal yöntemi bu diyebilir miyiz? Nitelikli iş gücünün birim maliyetinin yüksek olması, dolayısıyla kapitalizmin kar marjının düşmesi bu sonucu doğurmuyor mu? "İşsizlik bir yerde baki olacak ki var olan iş gücünün birim maliyeti düşsün." Teknoloji Fakültesi dediğimiz mühendislik emeğinin birim maliyetinin mühendis açısından düşürülmesi anlamına gelmiyor mu?

HY: Sermayenin de işine yaramıyor gibi geliyor bana. İyi eğitim almamış, öğretim üyesi bile olmayan fakülte açıyorsun da oradan çıkan mühendis ne yapacak? Tamam ucuz iş gücü de nerede çalıştıracak? Paradoks var. Bir taraftan iş gücünü ucuzlatmak, bir taraftan da bu insanların ciddi firmalarda mühendis olamaması tam bir çelişkidir.

TMMOB'nin SGK ile imzaladığı bir protokol var. Geldiğimiz noktada üye tabanındaki yansıması nedir?

HY: Protokolün imzalanmasında EMO Yönetim Kurulu'nun büyük emeği vardı. Devletin de işine geldi. Vergi toplayacak, prim toplayacak. Biz ciddiyiz ama bunu imzalayan SGK ve onun başındaki Bakanlık ciddi değil. İsterse bir günde mühendislerin ne kadar ücrete çalıştığını bulabilir. Diğer yandan üyelerimizin bu konuda Oda ile kuracakları iletişim önemli. Fakat üyelerimiz işinden olmamak için bu konuda ciddi bildirimlerde bulunmuyorlar. Ücretli ve işsiz mühendisler komisyonundan ciddi adımlar bekliyoruz. Şubelerden ve komisyonlardan ciddi çalışmalar gelmediği sürece 7 kişinin yapacağı bir şey yok. Komisyon çalışmalarını tüm şubelere yayacağız. Üyeleri de ikna etmeleri gerekiyor. Üyenin işten atılma korkusu yaşamadan bu konuda bilgi vermesi lazım. Bu konuda çalışmaları yoğunlaştıracamız.

EAY: O konuda alan denetlemesi yapmamız gerekiyor.

Bütün iş yerlerini kontrol etme şansı olmaz ama çat kapı işletmeye gittiğimiz zaman "burada kaç mühendis çalışıyor, ne kadar ücret ile çalışıyor" denetlemesini yapmak gerekiyor. Sendikalarla ilişkiye geçmek geçiyor. Örgütsüzlüğün çok fazla olduğu bir sektörden bahsediyoruz. Hem güvencesizliğin hem taşeronlaşmanın hem de örgütsüzlüğün hâkim olduğu bir alan. Bir insanın hayatta kaybedeceği şeyler vardır. "İşçi sınıfının zincirlerinden başka kaybedecek şeyi yoktur" değil artık: Evi var, arabası var, okulu ve çocuğu var... En çok ta sistemin sürekli olarak borçlandırması var. Çalışan kesimin büyük çoğunluğu kredilerle yaşıyor. O yüzden de bazı şeyleri göze almaları mümkün olmuyor. Ancak örgütlü olabildiğimiz sürece hakkımızı arayabilir ve kazanabiliriz.

HY: Gezi ruhuyla birleştirebilirsek bu çalışmayı, çok daha farklı olacak sonuçları. Gezi'de çok yüksek ücret alanlar da oradaydı. Bir sürü kaybedecek şeyleri vardı ama buna rağmen orada mücadele ettiler, dövüştüler, öldüler, gözlerini kaybettiler. Üyelerimiz birazcık Gezi ruhunu yakalayabilseler belki çok şey kazanacaklar.

EAY: Kamuda bu ücretin altında çalışan mühendislerin tespit edilmesini sağlayabiliriz, kamuda bu tür verilere daha rahat ulaşabiliriz özel sektöre göre.

Kamu kapsam dışı diye biliyorum.

EAY: Örneğin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ihaleye çıkıyor. İhale şartnamelerinde, hizmet alımlarında belirlediğimiz en az ücreti tarifleyecek. Böylesi anahtar personeller için ihale aşamalarında dikkat edilmesi için gündem yapıp bilgilendirme metinleri gönderebiliriz. En büyük taşeronla sahip yapıdan bahsediyoruz.

HY: Korku duvarını Gezi yıktı. Burada biz de yıktırabilirsek belki öyle yürüeyebiliriz.

Elektrik dağıtım şirketleri, 2001 yılındaki 4628 Sayılı Yasa ile beraber özelleştirildi. EMO, "özelleştirme kötüdür" demişti. "Özelleştirme, güzelleştirme" diye 90'lı yıllarda başlayan bu retorik çöktü diyebilir miyiz?

HY: Bütün bunların yeniden kamuya dönüştürülmesi için "yeniden kamusalılık" meselesini açmamız, yeniden sempozyum yapmamız gerekiyor. TMMOB Enerji Sempozyumu'nun teması bu olmalı. Şöyle örnekler verebiliriz: Hani rekabet, hani ucuzluk olacaktı?! Bütün bunların olmadığını söylemeliyiz. Bu işten dönüşün yeniden kamulaştırma olduğunu söylememiz gerekiyor.

Son yaşadığımız Soma örneği aslında özelleştirmenin en can yakıcı sonuçlarını yeniden önümüze koydu. İzmir Şubesi ve EMO, bizzat Soma madenine gidip orada incelemelerde bulundu. Rapor yayımladı. Basın duyurusu şeklinde kamuoyu ile paylaştı. Siz bizzat gidip madeni inceleyen heyetteydiniz. Ne oldu Soma'da? Elektrik dağıtım özelleştirme

süreciyle ilişkisi var mı bunun?

HY: Tabi var. O da özelleştirilen bir enerji alanı. Soma'daki kömür ocağı özelleştirilmiş, ilgili firmaya verilmiş. Kaza olduğunu haber alır almaz en yakın birimiz olan İzmir Şubemiz işçi sağlığı uzmanlarını alıp madene gittiler. Çok korkunç bir dram yaşandı orada. İki dakikada bir cenazeler geliyordu. Biz gitmeden önce Bakan'ın ve işletme yetkililerinin söylediği 'trafo patlaması' idi. Biz çok hızlı şekilde birkaç görüş aldık. Trafo fabrikasından emekli olan arkadaşlar bu trafoların patlamayacağı yönünde görüş verdi. Kemal Sarı adlı meslektaşımız var Zonguldak'ta. O da aynı şekilde görüş bildirdi. Maden Mühendisleri Odası'nın eski başkanı bize bilgi verdi. Kesinlikle bu trafodan değil. Trafo, yangının çıktığı yerden 1800 metre ilerde. İçeri girip inceleme de yapmışlar o hengâme içinde. Biz oraya gittiğimizde Maden Mühendisleri Odası'ndan arkadaşımız kömür tutuşmasından olduğunu söyledi. Basın sorunca 'kesinlikle trafodan değil' dedik. "Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?" diyen arkadaşlarımız oldu. Onları zor ikna ettik. Bizim basınla olan iletişimimizi güçlendirdi. 30'a yakın televizyon, gazete, radyo iki gün boyunca bizden görüş aldılar. İkinci gün hemen Enerji Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı yetkilileri bunun trafodan olmadığını söyledi. Firma kabul etti. Bakan söylemini değiştirdi. Bilirkişi raporu ve savcılık raporuyla bizim söylediklerimiz doğrulandı.

Bunun yanında şu da çıktı ortaya: Bir takım olaylara zamanında müdahale edersek her yerde yer alırız. Şöyle bir şikâyetimiz var ya 'yazıyoruz, çiziyoruz, yer almıyor'. Biz Soma'da "patlama trafodan değil" dediğimizde bir oyunu bozduk. Şu anda hatırlarsanız yakınları ölenlerin bir kısmı dava açtı. 140 bin lira para istediler. "Orada sabotaj olmadığını nereden biliyoruz?" dedi firma yetkilileri. "Trafodan kaynaklandı" lafzı bilinçli olarak söylendi. Çünkü bu daha önce hazırlanan bir senaryoydu. Bakan da bunun ortağıdır. Çünkü trafo olsaydı bütün bu tazminatlar olmayacaktı. Hepimizin gazetelerde okuduğu üzere ihmallerin, insanların aşırı üretime zorlandığı, yemeklerini 15 dakika kömür üzerinde yedikleri,

maskelerinin olmadığı.. Bütün bu olumsuz koşulları trafo meselesi örtecekti. Biz bu oyunu bozduk. İzmir ve Ankara Şube yöneticilerine teşekkür ediyorum. İlk defa EMO'nun kamuoyunda tescillendiğini gördüm, çok mutluyum.

EAY: Elektrik kendi başına tehlike kaynağı. Yetkililerin bu tarz kazalarda, tarihsel mekânların yangınlarından, pazar yerinden tutun da herhangi bir konak yangınına varan alanda, daha yangının dumanı tüterken "elektrik kontağından" demelerini sorumsuzca bir davranış olarak değerlendiriyoruz. Herhangi bir bilirkişi daha ocağa girmeden, deliller incelenmeden açıklama yapmak işin üzerinin örtülmek istenmesinin göstergesidir.

Soma bizler için çok acı bir deneyimdi. Sonrasında ortaya çıkan kamulaştırma talepleri önümüzdeki dönemin mücadele argümanlarından biri olmalı. Meslektaşlarımız bu alanlarda yoğun olarak çalışıyor. İşçi sağlığı ve güvenliğine gelecek olursak, 6331 sayılı yasaya yönelik

olarak TMMOB'nin açtığı sayısız dava var. Yasanın ruhuna yönelik itirazlarımız var. Disipliner yaklaşımın olmadığı, her mühendisin çalışabildiği madenler, kömür ocakları gibi tehlikeli yerlerde meslektaşlarımızın çalışabileceklerini düşünürsek yeni felaketlere, facialara davetiye çıkardığımızın resmidir. Temel yaklaşım değiştirilmeli. Özünde orada çalışanların örgütlerinin olmadığı,

öz yönetimlerin bir şekilde mekanizma dışına itildiği bir yöntemin hiçbir zaman başarılı olmayacağını gördük. 19. yüzyıldaki çalışma yaşamını anımsatan bir ortam var Soma'da. Bizzat çalışanların katıldığı, fikirlerini söyleyebildiği bir mekanizmayla bu tür faciaları önleyebileceğimizi düşünüyorum. İş güvenliğinin bir kültür olarak ele alınması gerektiğini düşünüyorum. İstedığınız kadar yasanız yönetmeliğiniz olsun, bu gibi kazalar devam edecektir. Soma'daki acımız bitmeden, Soma'nın 40'ı çıkmadan Sırnak'ta oldu. Yine aynı şekilde inşaatlarda insanlarımızı kaybediyoruz. Dünya ve Avrupa çapında ülkemizin durumu oldukça kötü iş cinayetleri konusunda. Bunu değiştirmek bu güvenlik anlayışını değiştirmekle mümkün olacaktır.

HY: Bu işin fitratını değiştirmekle olacaktır.

Her ikinize de bize zaman harcadığınız için teşekkür ederiz...